

អត្ថបទ៖ អភិរក្សនិងនវានុវត្តន៍នៃតន្ត្រីបុរាណខ្មែរ

អភិរក្សនិងនវានុវត្តន៍នៃតន្ត្រីបុរាណខ្មែរ

ប្រពៃណីខ្មែរមានបួសគល់ជ្រៅ ប្រកបដោយលក្ខណៈសាមញ្ញនិងត្រូវបានទទួលយកច្រើនជាអ្វីៗថ្មី ពោលគឺនវានុវត្តន៍ ដែលជាការណែនាំនូវអ្វីៗថ្មី ដូចជាគំនិត មធ្យោបាយ ឬសម្ភារៈ និងឧបករណ៍ថ្មីៗ នៅពេលនិយាយអំពី “ប្រពៃណី” យើងនិយាយអំពីការអភិវឌ្ឍជាប្រព័ន្ធ គឺមានការរំពឹងទុក មានបទដ្ឋាន អ្វីមួយដែលអ្នកទស្សនាធ្លាប់បានយល់ និងស្គាល់រួចមកហើយ។ ជាលទ្ធផលគេអាចរីករាយទស្សនាទស្សនីយភាពណាមួយ ឧទាហរណ៍ ការប្រគំតន្ត្រី។

សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទវិចិត្រសិល្បៈ គឺជាស្ថាប័នតែមួយគត់នៅកម្ពុជាដែលផ្តល់នូវវគ្គសិក្សាផ្លូវការនិងវិជ្ជាជីវៈក្នុងផ្នែកសិល្បៈជាប្រព័ន្ធ។ អ្នកដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សា ឬសិល្បករនិងសិល្បការិនី នៃសាកលវិទ្យាល័យ ត្រូវបានគេលើកកម្ពស់ចាត់ទុក និងគោរពជា “អ្នកជំនាញវិជ្ជាជីវៈអាជីព”។ នៅក្នុងន័យពេញលេញនៃពាក្យ “វិជ្ជាជីវៈអាជីព” សិល្បករសិល្បការិនីទាំងនេះ ទទួលបានតំណែង ឋានៈ និងការទទួលស្គាល់យ៉ាងត្រឹមត្រូវពីស្រទាប់មហាជន ក៏ដូចជាអ្នកជំនាញ។ ជាទូទៅ ល្បីករសិល្បការិនីទាំងនេះ ធ្វើនវកម្ម ដោយប្រុងប្រយ័ត្នជាទីបំផុត។

នៅកម្ពុជា នវានុវត្តន៍កើតឡើងជាពិសេសក្នុងចំណោមយុវជនបច្ចុប្បន្ន។ នេះគឺជាភាសា និងមធ្យោបាយនៃសម័យកាលសមស្របរបស់គេ។ នវានុវត្តន៍ មិនមែនជាជម្រើសថ្មីមួយទៀតទេ ប៉ុន្តែគឺជាការរួមផ្សំបន្ថែមទៅលើប្រពៃណី។ កូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់យើង ត្រូវទទួលបានការណែនាំ លើកទឹកចិត្ត ហើយពួកគេត្រូវតែទទួលបាននូវបទពិសោធន៍តន្ត្រីទៅតាមសម័យកាលរបស់គេផងដែរ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត វាអាចជាការខូចខាតនិងប៉ះពាល់ធំធេងណាស់ចំពោះការបាក់ទឹកចិត្ត ក៏ដូចជាការឃាត់ឃាំងរារាំងមិនឱ្យមាននវានុវត្តន៍។

នវានុវត្តន៍គឺសំដៅទៅលើគំនិត ការអនុវត្ត និងរបៀបរបប។ បើនិយាយពីកម្ពុជាវិញ សិល្បករខ្មែរពុំបានធ្វើនវកម្មច្រើនណាស់ណានោះទេ បើធៀបទៅនឹងពិភពលោកនិងអាស៊ី។ យើងគួរតែលើកទឹកចិត្តដល់សិល្បករខ្មែរ អ្នកជំនាញ ឬបុគ្គលដទៃទៀត ឱ្យធ្វើការងារប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតបន្ថែមទៀត។

អត្ថបទដោយ៖ បណ្ឌិត សំ សំអាង

អត្ថបទ៖ អភិរក្សនិងវារ្យវង្សនៃតន្ត្រីបុរាណខ្មែរ

ទំនោរថ្មីនៃតន្ត្រីបុរាណប្រពៃណីនៅកម្ពុជា ឧទាហរណ៍ តន្ត្រីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ខ្មែរ គឺ មានការបញ្ចូលបន្ថែមនូវឧបករណ៍តន្ត្រីហ្គីតារបាស់និងស្ករស្ទីមប្រទេស។ ជាអាទិ៍មាន៖
ផលិតកម្ម ធ្វើដៃ

ការរួមផ្សំលាយបញ្ចូលគ្នានៃឧបករណ៍តន្ត្រី

អង្គរប្រាស

ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍តន្ត្រីខ្មែរជាក្លែងកំដរសម្រាប់ប្រភេទតន្ត្រីថ្មី ដូចជា វែប

ការធ្វើពិសោធន៍ជាមួយឧបករណ៍តន្ត្រីខ្មែរក្នុងចម្រៀងវែប

ប្រាជ្ញ លី

ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍តន្ត្រីបុរាណក្នុងចម្រៀងសម័យខ្មែរ

អង្គររាត្រី (Les Nuits d'Angkor)

អូតេឡូ (Othello)

រដូវកាលអន្តោប្រវេសន៍ (Seasons of Migration) ជាដើម។ល។

ចង្វាក់ គឺជាកត្តានិងធាតុសំខាន់ក្នុងចម្រៀងយុវវ័យខ្មែរនៃសតវត្សទី២១។ ស្ថានភាព មួយចំនួន គឺជាចម្លើយទៅនឹងសំណួរសួរថា តើអ្វីទៅជាក្លែងនិងភាពពិរោះ (នៅក្នុងបទ ក្លែង)? អ្វីទៅល្អឬពិរោះ? សម្រាប់នរណា? ទំនុកច្រៀងនៅក្នុងចម្រៀងបច្ចុប្បន្ន មានអត្ថន័យ ខ្លឹមសារកំរិតទាប និងប្រាសចាកពីក្បួនខ្នាតនៃការតែងនិពន្ធ កំណាព្យខ្មែរ។

ប្រសិនបើយើងមើលពេលវេលានិងប្រវត្តិសាស្ត្រត្រឡប់ទៅក្រោយវិញ យើងឃើញ ថាខ្មែរយើងហាក់ដូចជា ជាអ្នកអភិរក្សនិយមដែលថែរក្សារប្បធម៌បុរាណ និងប្រពៃណី យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ក៏ប៉ុន្តែយើងក៏បានកែច្នៃនិងបង្រួញពិធីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលធ្លាប់ប្រារព្ធធ្វើ ឡើងនៅក្នុងរយៈពេលពីរបីថ្ងៃមកនៅតែមួយថ្ងៃ ឬក្នុងករណីខ្លះ ត្រឹមតែមួយព្រឹកក៏មាន។ ឯវង់តន្ត្រីអាពាហ៍ពិពាហ៍បុរាណនិងប្រពៃណី ក៏ត្រូវបានគេ ជំនួសដោយវង់តន្ត្រីអាពាហ៍

អត្ថបទ៖ អភិរក្សនិងនវានុវត្តន៍នៃតន្ត្រីបុរាណខ្មែរ

ពិពាហ៍សម័យ ក៏ដូចជាការបន្តយន្ទូចំនួនឧបករណ៍ តន្ត្រី ដោយសារកត្តាផ្សេងៗ រួមមាន ទាំងកត្តាពេលវេលា សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។

វង់តន្ត្រីអាពាហ៍ពិពាហ៍បុរាណនិងប្រពៃណី មាន៖ ប៉ុប្របុស ខ្សែ១ ទ្រខ្សែ ចាប៉ុដង វែង ស្ករដៃ ឈឹង និងចម្រៀង។ ឯវង់តន្ត្រីអាពាហ៍ពិពាហ៍សម័យ មាន៖ ខ្យ ទ្រសោតូច ទ្រអ៊ូ ក្រពើ យឹម ស្ករដៃ ឈឹង និងចម្រៀង។ វង់តន្ត្រីខ្លះ ប្រើតែខ្យ ទ្រសោតូច ក្រពើ ស្ករដៃ និងចម្រៀងក៏មាន។ នៅក្នុងវង់តន្ត្រី អាពាហ៍ពិពាហ៍នវានុវត្តន៍ គេមានបន្ថែមឧបករណ៍ហ្គីតារ បាស ថែមទៀត។

វង់តន្ត្រីបាសាក់បុរាណ មាន៖ ខ្យ ទ្រអ៊ូចំហៀង យឹមតូច យឹមធំ និងក្រុមគ្រឿងដំ។ ឯវង់តន្ត្រីបាសាក់សម័យមាន៖ ខ្យ ទ្រអ៊ូចំហៀង យឹមតូច យឹមធំ ក្រុមគ្រឿងដំ ម៉ង់ដូលីន និងហ្គីតារបាស។

សរុបសេចក្តីមក យើងសង្កេតឃើញថា ប្រពៃណីដែលនៅពាក់ព័ន្ធ ទាក់ទាញ និង មានអត្ថន័យល្អ តែងតែមានការគាំទ្រពីសំណាក់ទស្សនិកជន។ នៅប្រទេសកម្ពុជា នវានុវត្តន៍ កើតឡើងក្នុងនាមនៃភាពប្រាកដនិយមនៃសង្គមសេដ្ឋកិច្ច។ គម្រោង និងផលិតកម្មនវានុវត្តន៍ ធ្វើយតមទៅនឹងតម្រូវការរបស់សាធារណជន និងដើម្បីរស់។ អ្វីដែលសំខាន់ គឺអ្វី ដែលរកចំណូលបាន។

អ្វីដែលពិបាករវាងជម្រើសនិងភាពស្មោះត្រង់ចំពោះប្រពៃណី អភិរក្ស ថែរក្សាប្រពៃណី និងនវានុវត្តន៍ ជាបញ្ហាមួយដ៏ពិបាកដែលត្រូវដោះស្រាយ។ យ៉ាងណាមិញ យើងពិតជា ត្រូវការមួយ ដើម្បីនឹងទទួលយកនិងសប្បាយរីករាយ ជាមួយមួយទៀត។ នៅក្នុងន័យនេះ តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីនឹងជំរុញ លើកទឹកចិត្តនិងចិញ្ចឹមនវានុវត្តន៍នៅក្នុងន័យ វិជ្ជមានហើយនឹងមិនបិទដំណើរការវា? តើយើងត្រូវថែរក្សាការពារប្រពៃណី ហើយនៅ ពេលជាមួយគ្នាគាំទ្រនវានុវត្តន៍? តើនវានុវត្តន៍ជាបញ្ហាប្រឈមចំពោះប្រពៃណីដែរឬទេ? បើចម្លើយឆ្លើយថាទេ ហេតុអ្វីបានជាយើងព្រួយ?

អរិយធម៌ខ្មែរ
KHMER CIVILIZATION